Postexilische profeten
(3) Zacharia 3-6

Driebergen, 30 oktober 2018

Willem J. Ouweneel

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Zach. 3-6

De hogepriester Jozua; de Messias voorzegd; de kandelaar & de olijfbomen; de vliegende boekrol; de vrouw in de ‘efa’; de vier wagens; de kronen voor Jozua; de Spruit

Onderverdeeld:

I. Zc 3+4 (1e les)

II. Zc 5+6 (2e les)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het vierde visioen (3:1)

Boodschap 4e visioen: ‘reiniging voorwaarde voor herstel’

Vs1 Zc ziet de hogepriester Jozua (representeert het overblijfsel van Israël) [vgl. huidige staat Israël!]

Drie partijen (vgl. Jd :9 Michaël vs. duivel!):

(a) de beklaagde (nl. Jozua),

(b) de aanklager (*satan* = ‘tegenstander’, vgl. Jb 1v; ‘aan de rechterhand’: vgl. Ps 109:6 aanklager)

(c) de rechter (Engel v. JHWH c.q. JHWH zelf; vgl. 1:11)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het vierde visioen (3:1v)

Aanklacht: de zondige toestand van het overblijfsel (door hun eigen onreinheid tijdens ballingschap)

Vs2 ‘JHWH’ = *Engel* van JHWH *namens* JHWH: de aanklager de mond gesnoerd zelfs vóór hij de aanklacht kan uitspreken

Gods gunst is op zijn volk (Hij is ‘partijdig’): Hij redt het volk zoals men een (waardeloos!) brandhout uit het vuur (van het oordeel) rukt (vgl. Am 4:11)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het vierde visioen (3:3-5)

Vs3 vuile kleren: vgl. Js 4:4; 64:6 (beeld v/d zondigheid) vervangen door feestkledij: vgl. Js 3:22; 61:10; Lk 15!!

Vs3v ‘omstanders’: engelen (toehoorders bij het proces)?

Vs5 Zc mengt zich in het gesprek! ‘Reine tulband’ > volledig herstel van het priesterschap! (‘eigenbelang’, want hij was zelf priester)

De Engel van JHWH stond er goedkeurend bij: herstel van de tempel & van het priesterschap horen bij elkaar

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het vierde visioen (3:6v)

Vs6,7 voorwaarden voor de hogepriester (vgl. Messias!):

- in mijn wegen wandelen (persoonlijke trouw)
- je taak vervullen (gehoorzaamheid aan JHWH)

Indien voorwaarden vervuld, dan ‘mijn…

- “huis” (= mijn volk) besturen’
- “voorhoven” (= tempel) bewaken’ (vgl. Ez 44:10-16)
- ‘onder de engelen verkeren wat betreft intimiteit met Mij’ (vgl. de vorst in Jr 30:21!)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het vierde visioen (3:8)

Vs8 de assisterende priesters, die zittend hun orders in ontvangst nemen > vormen een ‘wonderbaar teken’, nl. van het volle heil dat via de Messias (= de Spruit) zal doorbreken

De ‘Spruit’ (*tsèmach*), dat wat uit de aardbodem spruit (vgl. Js 53:2) = Messias (Js 4:2; 11:1; Jr 23:1,5; 33:15), van wie Zerubbabel een type was (priester & koning hier dus onderscheiden, maar uiteindelijk in de Messias verenigd; vgl. 6:12v.!)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het vierde visioen (3:9a)

Vs9a de ‘Steen’ (*èben*): de noksteen van de tempel, die in het visioen bijna gereed is (vgl. Ps 118:22; Js 8:14 heen-wijzing naar de Messias zelf? juweel in zijn diadeem?)

Zeven ‘ogen’ = facetten? (> gravering; vgl. Hg 2:24)

‘Ogen’ teken van Gods waakzaamheid? Kimchi: vgl. de zeven leiders van toen:

Vier aanvoerders: Jozua, Zerubbabel, Ezra, Nehemia

Drie profeten: Haggaï, Zacharia & Maleachi

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het vierde visioen (3:9b,10)

Vs9b resultaat: in één dag het hele land gereinigd van ongerechtigheid (luidt het begin van het Messiaanse rijk in!) (hier niet de voorwaarde genoemd: *het offer*; vgl. Js 53; maar vgl. wel Zc 13:1)

Vs10 *bajjom hahoe*, 'op die dag' (= Messiaanse rijk) begint de zegen van dat rijk, gesymboliseerd door 2 van de 4 Israëlbomen (naast olijf & granaatappel) (vgl. 1Kn 4:25 [tijd van Salomo: typologisch!]; Mi 4:4 vrederijk)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het vijfde visioen (4:1-3)

Vs1v was Zc na het vorige visioen in dromerij vervallen > gewekt door verklarende engel > nieuw visioen:

- 2 olijfbomen (= Jozua & Zerubbabel = dubbeltype van de Messias) > via 2 pijpen vloeit voortdurend olie naar
- olievat > via 7 (of 14? of 49?) pijpen olie naar
- de 7 lampen van een kandelaar (vgl. gouden kandelaar, Ex 37:17-24) = hersteld Israël óf een speciaal goddelijk getuigenis daarin (vgl. Op 1:12,20; 11:3v.!)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het vijfde visioen (4:4-6)

Vs4v de onwetendheid van Zc benadrukt (vgl. vs6 Geest bron van ware kracht, maar ook van inzicht)

Vs6 uitleg van het visioen volgt pas in vs11-13; nu eerst belofte voor Zerubbabel (na die voor Jozua in Zc 3)

Rasji: zoals de 7 lampen niet door mensenhand gevoed worden, maar door God, zo wordt de tempel niet door mensenhand voltooid, maar door Gods Geest

Olie beeld van de H. Geest: 1Sm 16:13; Js 61:1; Hd 10:38

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het vijfde visioen (4:6v)

Vs6 waarschuwing: vertrouw bij de tempelherbouw niet op eigen kracht! (vgl. 6:12v.; Ps 127:1)

Vs7a het is God die alle ‘bergen’ (obstakels, vgl. Ea!) uit de weg ruimt (vgl. Js 40:4; Mt 17:20!)

Vs7b Zerubbabel mag de noksteen (3:9) plaatsen, waarmee de tempelbouw voltooid is

Chen: ‘genade’, maar ook ‘heil’ (NBG) óf schoonheid (‘wat mooi’!) (vgl. *(C)hanna* = liefelijkheid)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het vijfde visioen (4:8-10a)

Vs8 opnieuw (na vs6) het ‘woord van JHWH’

Vs9a spanning met vs6: Zerubbabel heeft de bouw voltooid (type van de Messias! 6:12v.), *maar* door de kracht van Gods Geest

Vs9b vgl. aanhalingstekens NBV: vs9b is Zc die spreekt: Zerubbabel en Israël zullen zich realiseren dat het God was die door de profeet gesproken heeft

Vs10a vgl. Jr 45:5 geen tijd van grote wonderwerken

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het vijfde visioen (4:10bc,11)

Vs10b men zal zich verblijden als men ’t paslood zal zien in Zerubbabels hand (terwijl hij de noksteen installeert)

Vs10c staat ws. los van voorgaande zin: het is het antwoord op de vraag wat de 7 ‘ogen’(3:9) voorstellen (vgl. 2Kr 16:9; Op 5:6): Gods ogen merken elk gevaar op dat de tempelherbouw zou kunnen bedreigen

Vs11 Zc wil de betekenis van het vijfde visioen weten, vooral die van de twee olijfbomen

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het vijfde visioen (4:12-14)

Vs12 zo ook de betekenis van de twee pijpen, waardoor-heen het ‘goud’ (= de goudkleurige olie = rein én mooi, vgl. Jb 37:22) vloeit

Vs13 vgl. vs5 alle ware inzicht komt van Boven

Vs14 ‘gezalfden’: lett. ‘zonen van de olie’, d.i. Jozua & Zerubbabel: twee kanten van de Messias: priester & koning: door hen/Hem vloeit de goddelijke Geest naar het volk: zij zijn ‘kanalen’ van zegen Einde 1e les

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het zesde visioen (5:1,2a)

Boekrol: bevat Gods raadbesluit:

- t.a.v. Christus: Ps 40:8
- t.a.v. de aarde: Op 5
- t.a.v. ’s mensen schuld & oordeel: Jr 36; Ez 2
- hier: vloeken tegen Israëls zonden

De boekrol vliegt door het land & daalt neer op de schuldigen; zo wordt de reiniging van het land in snel tempo tot stand gebracht (vgl. Ml 3:5)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het zesde visioen (5:2b,3)

Maten: 10 x 20 el, als de voorhal van de tempel (1Kn 6:3) & de cherubs in het heiligdom (2Kr 3:10-13) (Rasji e.a.: de boekrol kwam voort uit het heiligdom)

Tweeërlei zonden (vgl. de 2 delen van de Tien Geboden):

- tegen de *naaste*: bijv. stelen (vgl. Rt 17:2)
- tegen *God*: bijv. (vals) zweren (vgl. vs4; 8:17)

Vgl. de samenvatting van Jesjoea: Mt 22:36-40; vgl. 1Jh 4:7v.,20v; 5:1v

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het zesde visioen (5:3v.)

Vs3 ‘Volgens deze’: zie NBV: deze resp. de andere kant van de boekrol (vgl. Ez 2:10; Op 5:1) (400 vierkante el [ruwweg 100 m^2] beschreven oppervlak!)

Vs4 de vloek is al uitgegaan: de boekrol zweeft al boven het huis van de dief & de meinedige > vernietigt zulke huizen van binnenuit: hout, stenen en al

Vgl. Mt 21:13; 24:2 zo destijds de tempel (586 v.C.), en straks weer (70 n.C.)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het zevende visioen (5:5-7a)

Vs5 N.B. 12x werkwoord *j-ts-'*, 'uitgaan, nader komen': vs3,5a,5b,6,9; 6:1,5,6a,6b,6c7,8; zo vs5: engel gaat uit & vraagt: 'Wat gaat daar uit?' (Rasji: uit het heiligdom)

Vs6 Hebr. *efah*, meelvat van ca. 23? 30? 35? liter

Vs6b zeer onduidelijk; lett. 'Dit is hun oog', misschien beste: 'zo ziet hun zonde eruit', en wel in het hele land

Vs7 loden deksel: houdt wat in de efa zit, daarin stevig opgesloten

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het zevende visioen (5:7b,8)

Vs7b vrouw personifieert Israëls zondige toestand (vgl. Ez 16 Israël; Op 17 Babylon)

Vs8 Vrouwe Goddeloosheid (vgl. bijv. Vrouwe Wijsheid/Dwaasheid in Sp 8v.)

Lijkt te willen ontsnappen, maar wordt teruggedrukt in de efa & deksel (lett. ‘loden steen’ = gewichtssteen; vgl. Dt 25:13) wordt er weer opgelegd: het ‘toegemeten’ – maatvat! – oordeel over haar ligt vast

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het zevende visioen (5:9-11)

Vs9 de twee vrouwen: óf positief: Gods gerechtelijke dienaressen? Misschien concreet de Assyriërs & Babyloniërs of Meden & Perzen als Gods werktuigen?

Óf negatief: hoogmoed & trots, die mét de 1e vrouw geoordeeld worden (Talmoed)?

Ooievaar: onreine, maar snelle, hoge vlieger

Vs11 Sinear = Babel (Gn 11:25): bron van de afgoderij; dáár hoort de goddeloosheid thuis (vgl. Op 17:5)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het achtste visioen (6:1)

Vs1a vier (strijd)wagens met paarden om oordeel over Israëls onderdrukkers te brengen (vgl. 1:7-21!)

Zijn de (ongenoemde) wagenmenners weer de engelvorsten? (z.o.)

Rasji: de vier wereldrijken (vgl. 1:18-21)

Vs1b ‘koperen bergen’:

(a)symbool van hun macht (Rasji)?

(b)de begrenzingen die God hun stelt?

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het achtste visioen (6:2-4)

Vs2v rabbijnen:

- rood (Babel) = gewelddadige bloedvergieting
- zwart (Perzië): donkere periode (Haman)
- wit: Grieks geweld Israël bleek makend [?]
- gevlekt (Rome): heterogene besluitvorming (vgl. Dn 2 ijzer vermengd met leem)

Vs4 geen kennis in de mens zelf: alle ware inzicht komt van Boven

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het achtste visioen (6:5v)

Vs5 NBV: ‘Dit zijn de vier winden (*roechot* = geesten van de hemel’, uitgaande van (= op bevel van) God (vgl. Ps 104:4; Hb 1:7,14)

Rasji: de vier engelvorsten! (vgl. Dn 10)

(vgl. ruiters, horens & smeden in Zc 1)

Ook: de vier windstreken: (a) de rode paarden vinden we in het Oosten [niet meer genoemd, want het Babylonische rijk was allang voorbij]

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het achtste visioen (6:6,7a)

Vs6 (b) zwarte paarden (Meden & Perzen): veroveren het '*Noorderland*' (= Babel)

(c) wit: veroveren het *Westen* (wat 'achter' je ligt) (NBV!), nl. Zuidoost-Europa [de oosterling staat met zijn gezicht naar de zonsopgang: 'oriënteren']

(d) gevlekt: *Zuiderland* = Egypte (vgl. Dn 11:30)

Abarbanel: de vierde wagen representeert zowel het Romeinse als het Islamitische rijk (als opvolger?)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Het achtste visioen (6:7b,8)

Vs7b *hun* ongeduld, *Gods* toestemming

Vs8 de tolk-engel licht toe: Medo-Perzië heeft *Gods* oordeel voltrokken aan Babel (Js 21:2; Jr 25:14; 27:7; 51:11,28; Dn 5:30) (niet alleen d.m.v. Cyrus, maar later ook Darius & Xerxes, die Bab. opstanden neersloegen)

'Mijn g/Geest' = mijn woede, óf mijn Heilige Geest, die de Joden heeft geïnspireerd tot terugkeer & tempelherbouw (> vs15)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Epiloog (6:9-11)

Vs9-15 joodse afvaardiging van *getrouwen* (! niet alleen de teruggekeerden!) uit Babel om goud & zilver te brengen voor het herstel van tempel & stad

Vs10 logeren bij (onbekende) Josia zoon van Zefanja

Vs11 van de giften twee kronen (mv.!) gemaakt: een zilveren voor Jozua [& een gouden voor Zerubbabel (Kimchi)? verder niet genoemd]

Targoem: meervoud is versterking: één grote kroon

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Epiloog (6:11-13a)

Vs11 Jozua speciaal gekroond om de betekenis van het priesterschap te onderstrepen: mét de (zilveren) kroon was het priesterlijk tenue weer compleet!

Vs12 daarnaast de Spruit (3:8): eerst Zerubbabel (loot uit Davids stam), uiteindelijk de Messias (2e > 3e tempel) (vgl. Hg 2:23v.): *hij* is eigenlijke tempelbouwer (4:9)

De Messias is beide (Jozua/Zerubbabel = dubbeltype): Koning-Priester > vs13 met (goddel.) majesteit bekleed

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Epiloog (6:13b,14)

Vs13b twee vertalingen mogelijk: (a) (NBV) er zal een priester zijn (onderscheiden van de koning, zoals Jozua & Zerubbabel), of (b) (NBG, HSV) hij/Hij zal priester zijn, d.i. de ene Koning-Priester, de Messias

Tussen beiden ‘vredesberaad’: lijkt (a) te ondersteunen, maar ook mogelijk bij (b): innerlijke harmonie

Vs14 de kronen (kroon?) bewaard i/d tempel ter gedachtenis aan de gevers (Chelem = Cheldai, Chen = Josia)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018

Epiloog (6:15)

Vs15 afvaardiging belofte voor de nabije toekomst:

(a)veel Joden zullen alsnog ‘van verre’ (= Babel) komen om mee te helpen aan de bouw

(b)ook *heidenen* zullen mee helpen bouwen (verleden 2Kr 2:17; toekomst Js 60; vgl. ook Ea 4:2v)

Voltooiing v/d tempel bewijs van Zc’ missie (vgl. 4:9b)

Vs15b alle profetie feitelijk voorwaardelijk (gezien vanuit menselijke verantwoordelijkheid) (Hd 3; Hb 3v)

Einde 2e les

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2018